

25 KASIM VE GERİ KALAN HER GÜN: KADINA YÖNELİK HER TÜRLÜ ŞİDDETE HAYIR!

Kadına yönelik şiddet, ister kamusal ister özel yaşamda olsun, kadınlara yönelik fiziksel, cinsel ve psikolojik zarara yol açabilecek tüm eylemleri kapsamaktadır. Şiddetin; fiziksel, cinsel, ekonomik, psikolojik, siber şiddet ve ısrarlı takip gibi alt başlıkları vardır ve her alanda ayrı bir mücadele gerekmektedir. Kadına yönelik şiddete karşı toplumda farkındalık yaratmak, soruna yönelik kamuoyunu bilinçlendirmek amacıyla 1999 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu kararı ile 25 Kasım, **Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü** olarak ilan edilmiştir.

Kadına yönelik şiddet tüm dünyada artmıştır ve sessiz pandemiye dönüşmüştür. Dünya Sağlık Örgütü kadına yönelik şiddeti, önemli bir halk sağlığı sorunu olarak tanımlamıştır. Kadına yönelik şiddet, kadın ve kız çocuklarının erken ölümüne, hastalanmasına ve sakat kalmasına neden olmaktadır. İstenmeyen gebelikler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, yaralanmalar, kaygı bozuklukları, depresyon, intihar ve daha birçok hastalık şiddet ile ilişkilidir. Kadına uygulanan şiddet, yalnız kadınların sorunu olarak kalmamakta; ailenin, diğer toplumsal grupların sağlığına da zarar vermekte ve ülkelerin sağlık düzeyini doğrudan etkilemektedir. Dünyada ve Türkiye’de her üç kadından birinin hayatı boyunca fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığı bilinmektedir. Bu orana ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet dahil edildiğinde etkilenen kadın sayısının çok daha fazla olduğu bilinmektedir. Temel nedeni "toplumsal cinsiyet eşitsizliği" olan kadına yönelik şiddet her yaştan, her eğitim ve refah düzeyinden kadın için tehdit oluşturmaktadır. Bu konu, 2030 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın 5. hedefinde "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği"nin tüm ülkelerde sağlanması olarak belirlenmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2021 yılında yayınladığı "Kadına Yönelik Şiddet Yaygınlık Tahminleri" raporunda; son 1 yılda kadına yönelik şiddetin sıklığı en yüksek Sahra Altı Afrika'da (%20), en düşük ise Avustralya ve Yeni Zelanda'da (%3) olduğu görülmektedir. 2005 yılından bu yana dünya genelinde ülkelerin %58'inde düşüş eğilimi gözlenmekle birlikte, kadına yönelik şiddet yaygınlığı bölgeler ve ülkeler arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye’de 2016-2020 yılları arasında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verisine göre aile içi ve kadına yönelik şiddet nedeniyle 1.539 kadın öldürülmüştür.

Türkiye'de kadına yönelik şiddet ile ilgili en son 2014 yılında yapılan Aile İçi Şiddet Araştırmasına göre; ülke genelinde yaşamlarının herhangi bir döneminde yaklaşık iki kadından biri psikolojik şiddete, üç kadından biri fiziksel şiddete, üç kadından biri ekonomik şiddete ve on kadından biri cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

Dijitalleşme ile birlikte kadına yönelik şiddetin yeni türleri ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri olan siber şiddetin yaygınlığına ilişkin Avrupa'da gerçekleştirilen bir araştırmaya göre, 15 yaşından sonra her 10 kadından 1'inin siber şiddetin herhangi bir çeşidini yaşadığı saptanmıştır. Bir diğer şiddet türü olan ısrarlı takip ise kişilere istekleri dışında ulaşmaya çalışma, evlerine ve işyerlerine gitme ya da devamlı arama şeklinde görülmektedir. Ülkemizde yapılan bir çalışmaya göre, her 10 kadından yaklaşık 3'ü en az bir kez ısrarlı takibe maruz kalmıştır.

Bilindiği üzere Türkiye İstanbul Sözleşmesi'nden 2021 yılında çekilmiştir. İstanbul Sözleşmesi, başta kadınlar olmak üzere herkesi toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı şiddetten korumak amacıyla oluşturulmuş bir çerçeve sözleşmedir. Türkiye'de 2021 yılı içerisinde 425 kadın, 2022 yılı Eylül ayına kadar 241 kadın, kadına yönelik şiddet sonucu

öldürülmüştür. Burada rakam olarak vermekten üzüntü duyduğumuz toplam 666 kadının, önlenebilir bir sebep olan şiddetten dolayı hayatını kaybetmesi kabul edilemez.

Yine 2022 yılı içinde binlerce kadın Ukrayna'da savaş yüzünden evini kaybetmiş can güvenliği için başka ülkelere sığınmak zorunda kalmıştır. Eylül ayında İran'da 22 yaşında bir kadın giyinme şekli nedeniyle gözaltına alınıp, gözaltı sürecinde şiddet nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Bunun üzerine ülkede başlayan protesto gösterilerinde de birçok kadın şiddete uğramış ve hayatını kaybetmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planı (2021-2025) hedefleri arasında; mevzuatın gözden geçirilerek etkin uygulanması ve mağdurların adalete erişiminin kolaylaştırılması; şiddete sıfır tolerans anlayışının tüm plan, program ve politikalara yerleştirilmesi; koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin sunulmasına yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi; şiddetle topyekûn mücadele için toplumsal farkındalık ve duyarlılığın artırılması; sistematik, güvenilir ve karşılaştırılabilir verilerin toplanarak istatistiklerin üretilmesi yer almaktadır. Kuşkusuz Eylem Planlarında yazılan önlemler çok önemlidir, yerindedir ancak daha da önemlisi bu sözcüklerin "eyleme çevrilmesidir".

Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin, kadın cinsiyetine yapılan ayrımcılık ve ikinci sınıf görmenin bir sonucu yani bir "ZİHNİYET" sorunu ve sonucudur. Bu zihniyete DUR denilmesi sadece 25 Kasımlarda değil yıl boyunca her gün DUR denilerek sürdürülmelidir.

Başarı ancak Türkiye'de kadınların Cumhuriyetle kazandıkları eşitlikçi haklarının kaybedilmesine göz yuman ya da cesaretlendiren akımlarla mücadele ve DUR denilmesi ile sağlanabilir.

Kadına yönelik şiddet ile mücadele etmek için; şiddetin kullanılmadığı durumu tanımlayan şiddetsizlik konusunda toplumsal farkındalık oluşturulmalı ve okulda, işte, ailede, hayatın her alanında toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık yaratılmalıdır.

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SESSİZ PANDEMİDİR!

Kadına Yönelik Şiddeti yani bu sessiz Pandemi bitirmek bir insanlık görevidir!

Hazırlayan: HASUDER Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Üreme Sağlığı Çalışma Grubu